

Der bliver sgutte råd te'en ny

Pungen bliver i lommen. Landmændene vil nøjes med at kigge i stedet for at købe til dette års Agromek. Efter et par fede år er dansk landbrug nemlig på vej ind i en ny økonomisk krise.

Af Jesper Bech Pedersen
jbpe@berlingskemedi.dk

MIDTJYLLAND: I dag åbner Europas største landbrugs-

messe, Agromek, stalddørene i Messecenter Herning.

Tusindvis af landmænd ventes at besøge messen for at se det nyeste inden for ma-

skiner, farestier og jordbrugs-teknikker.

Det koster ingenting at kigge og heldigvis for det. Det er nemlig de færreste, der har råd til at købe noget med hjem.

»Vi har set en ret voldsom nedgang i indtjeningen i her i 2014, og når stormen raser, så er det netop på investeringerne, man først vælger at skru ned, når man skal redde sin økonomi. Så det er nok ikke lige i denne omgang, at man-

ge går ud og køber stort ind,« siger Klaus Kaiser, der er erhvervsøkonomisk chef i Videncenter for Landbrug.

Mange storme på én gang

Dansk landbrug har været gennem en rutschebanetur de seneste år: Da finanskrisen ramte i 2008/09 faldt priserne på stort set alle landbrugsvarer til et ekstremt lavt niveau og dermed faldt landmændenes indtjening også.

Fra lavpunktet i 2010 gik

det imidlertid næsten lige så stærkt den anden vej, og især i 2012 og 2013 har priserne og indtjeningen været fremragende.

Nu er det imidlertid vendt igen. Siden starten af 2014 er både mælke- kød og kornpriser styrtet ned.

Det skyldes, at flere storme har ramt landbruget samtidig. Blandt andet russernes boykot af europæiske landbrugsprodukter, lavere efterspørgsel fra Kina, og ophør

af EU's mælkekvoter, som betyder et større udbud af mælk og dermed lavere priser.

»Generelt er efterspørgslen faldet, og det går ud over priserne. Krisen med Rusland er det væsentligste, men i Kina, som også er et kæmpe marked, har man opbygget så store lagre, at man ikke aftager ret meget for tiden,« siger Klaus Kaiser.

Hver femte er i akut krise

Den aktuelle situation gør, at

Gøma på Petersmindevej sælger maskiner til udendørs håndtering af naturgødning - blandt andet gylletanke og møgspredere.

II Der er ingen tvivl om, at der generelt nok vil være en lidt trykket stemning, hvad angår investeringer.

KARSTEN HAMMER,
salgschef, Gøma.

Lokale virksomheder til kamp mod landmændenes tomme lommer

Messe. Selvom mange landmænd i år måske vil nøjes med at kigge på årets Agromek-messe, er lokale virksomheder stadig fortrøstningsfulde.

Af Thor Schriver Magnusson
thkr@berlingskemedi.dk

VIBORG: I dag valfarter en masse nysgerrige landmænd til Herning, hvor der skal kigges på udstyr og hentes inspiration til det fremtidige arbejde i markerne. Det sker, når Agromek-messen åbner.

Der er dog en forventning om, at mange landmænd vil være ekstra sparsomme med at købe, da krisen kradser gevaldigt i branchen. Det faktum får dog ikke de lokale virksomheder, som vil være

repræsenteret på messen, til at ryste i bukserne.

»Der er ingen tvivl om, at der generelt nok vil være en lidt trykket stemning, hvad angår investeringer. Men vi regner sådan set ikke med, at det vil gå særlig meget ud over vores salg. Vores produkter er rimelig essentielle for drift af landbrug, så jeg forventer ikke en voldsom nedgang i vores salg,« siger salgschef i Gøma, Karsten Hammer.

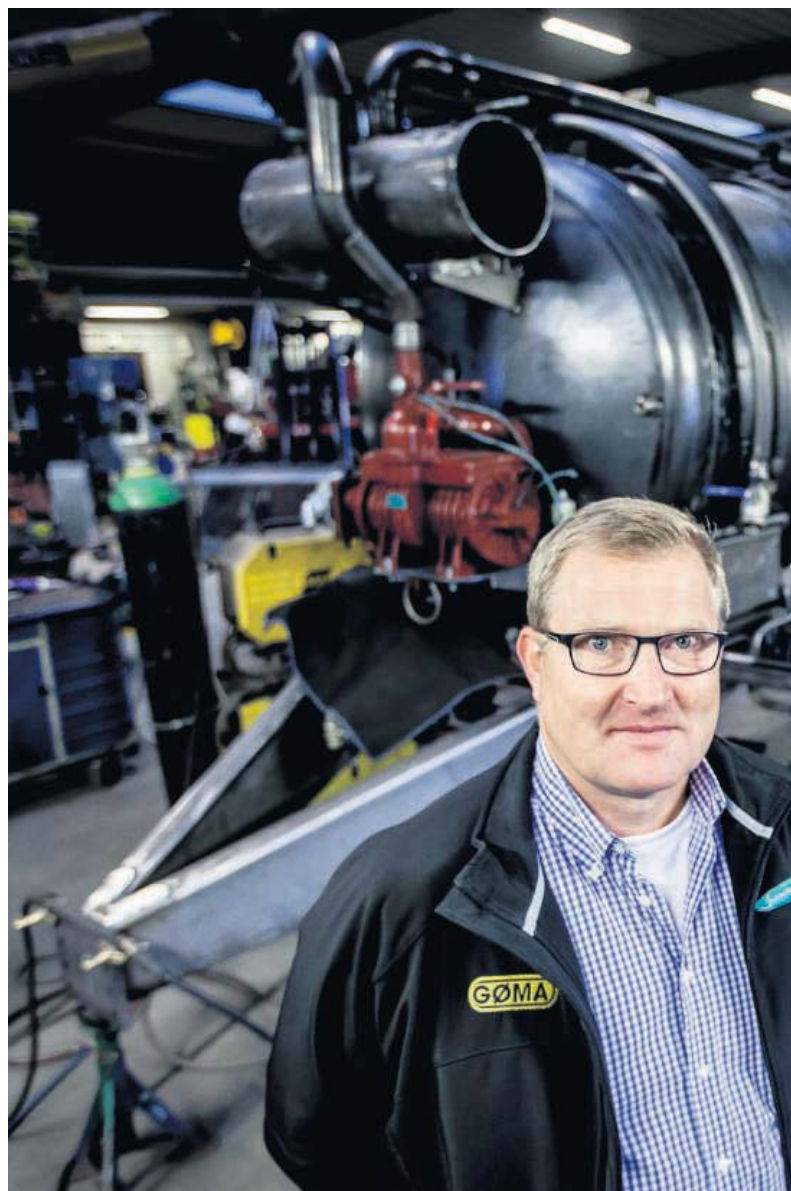
Gøma har til huse på Petersmindevej og sælger maskiner til udendørs håndtering af naturgødning, blandt andet gylletanke og møgspredere.

Karsten Hammer forklarer, at Gøma nok ikke kommer til

at sælge så mange spritnye produkter til landmændene i år. I stedet vil virksomheden fokusere meget på at fremhæve det store udvalg af brugt udstyr, som ikke koster nær så meget.

»I en krisetid oplever vi tit en naturlig øget efterspørgsel på vores brugte udstyr. Og vi vil sandsynligvis også se det til messen,« siger salgschefen, der også kan tilbyde en ekstra service til de landmænd, som er helt i bund økonomisk.

»Her kan vi tilbyde et servicetjek af deres egen gylletank, så den kan blive kampklar igen. Så jeg er meget fortrøstningsfuld i forhold til messen,« understreger Kar-

sten Hammer.

Førersæder

Erik Jacobsen A/S tropper også op på messen i dag. Den 25 år gamle Viborgvirksomhed

på Lundvej lever af at sælge førersæder til blandet andet traktorer. Ligesom Gøma lader Erik Jacobsen A/S sig ikke skræmme af landmændenes skrantende økonomi.

»Vi plejer at have en god omsætning på Agromek, og selvom der er krise, regner jeg ikke med, at det vil påvirke os. Vi skal bare gå til den med samme strategi, som vi

trawtor

hvert femte landbrug (20,2 procent) ifølge Videncenter for Landbrug nu er i akutte økonomiske vanskeligheder.

Nærmere bestemt er der 2.240 danske landbrug, som er gældssat til op over siloen, og som samtidig har behov for et nyt kapitaltilskud for at holde forretningen gående.

»Selv om 2012 og 2013 har været fornuftige år; så har de ikke kunnet fylde de huller op i egenkapitalen, som blev gravet i kriseårene 2008 og 2009.

Nu kommer så en ny krise, og det rammer nogle landmænd hårdt. Mange er nødt til at gældsætte sig yderligere, hvis de da overhovedet kan få lov til det af banken. Hvis ikke, så snakker vi afvikling,« sammenfatter Klaus Kaiser.

For bare et år siden var det kun hver tiende af landbrugene, der var alvorligt trængt økonomisk, men i løbet af 2014 er den gruppe vokset til hver femte.

Samtidig er der stadig man-

ge landmænd, som fortsat befinder sig i den grønne zone og ikke behøver miste nattesøvn på grund af økonomi-

en. Det er landbrug, som både har forholdsvis lav gæld og penge på kistebunden at tære af. Det gør sig gældende for

Dansk Landbrug er på vej ind i en ny økonomisk krise, og derfor skal udstillerne kæmpe mere end hårdt for at få de besøgende landmænd til at åbne pengepungen, vurderer erhvervsøkonomisk chef i Videncenter for Landbrug, Klaus Kaiser. Arkivfoto fra Agromek 2012

knap halvdelen af alle landbrug, mens de sidste små 30 procent befinder sig et sted midt imellem.

»Man skal lede længe«

Videncenter for Landbrug vurderer, at de økonomiske kvaler vil fortsætte en tid endnu for landmændene.

»Vi regner ikke med, at der kommer en genåbning af det russiske marked i 2015, og derfor siger vores prognoser også, at investeringerne i land-

bruget vil falde med 25 procent næste år,« siger Klaus Kaiser.

Det er landbruget over en bred kam, der befinder sig i en ny krise, og Klaus Kaiser har svært ved at pege på nogen af landbrugets delbrancher, hvor det går godt.

»Det skal man lede længe efter: Minkbranchen har det nogenlunde. Her løber det rundt. Men der er ingen steder, hvor man kan sige juhuu.«

Et bump på vejen

Flere end sidst. Både udstillere og besøgende mærker den aktuelle krise i landbruget, men alligevel er interessen for at deltage intakt.

Af Jesper Bech Pedersen

jope@berlingskemedi.dk

HERNING: 2014 har vist sig som et rigtigt møgar for dansk landbrug. Særligt Ruslands stop for import af europæiske produkter har været medvirkende til, at økonomien er gået i bagegear.

Det har dog i første omgang ikke svækket interessen for Nordeuropas største landbrugsmesse, Agromek.

Med 555 udstillere breder messen sig denne gang over endnu flere kvadratmetre end sidste gang i 2012, hvor der var 542 udstillere.

»Det er rigtigt, at der sker en del ting ude i verden lige nu, som er til ugunst for dansk landbrug, men det ændrer ikke ved, at troen på landbruget i det lange perspektiv stadig er positiv,« mener Allan Pedersen, der er direktør for Agromek.

Flere munde at mætte

Frem mod 2050 vokser klodens befolkning med to mia. flere mennesker.

Fremtiden er som bekendt altid svær at spå om, men

man kan med rimelig sikkerhed antage, at de mennesker vil have noget at spise. Altså bliver der større efterspørgsel på landbrugsprodukter i fremtiden - både fødevarer, men også de maskiner og inventar, der skal til for at fremstille dem.

»Og der er vi rigtig dygtige i Danmark. Den globale middelklasse bliver hele tiden større, og jo bedre levestandarden bliver, jo mere efterspørger man også fødevarersikkerhed og fokus på miljø og dyrevelfærd. Der er vi stærke i Danmark, og derfor er den aktuelle krise kun et bump på vejen i det store perspektiv. Jeg er slet ikke i tvivl om, at tingene vil lysne på den lange bane,« siger Allan Pedersen.

Færre direkte salg på messen

Han erkender dog, at den økonomiske situation nu og her er alvorlig for den enkelte landmand.

»Der er ingen tvivl om, at både landbruget og de virksomheder, der udstiller på Agromek, kan mærke det. Hvad det kommer til at betyde for handlen på messen, kan

jeg ikke sige endnu, men det er noget, vi laver målinger på bagefter i spørgeskemaundersøgelser,« fortæller Allan Pedersen.

Uanset om økonomien er i plus eller minus, så går den generelle tendens dog i retning af, at der bliver lukket færre handler på selve messen. Det drejer sig i højere grad om at søge inspiration og sætte en dialog i gang, vurderer Allan Pedersen.

»Der sker ikke nær så mange direkte salg som i gamle dage. Det er landbruget blevet for komplekst til. Folk impulskøber ikke bare lige en traktor. Der bliver da helt sikkert afsluttet handler i løbet af messen, men hvis du går og tænker på at udvide din mælkeproduktion, er Agromek stedet, hvor du kan starte en dialog med leverandørerne af en ny kvægstald. Hvilke løsninger ser de, osv. Så kan det være, man lukker handlen flere måneder senere. Messens store styrke er, at man får mulighed for at igangsætte den dialog.«

Gæsterne kommer fra hele kloden

Af Jesper Bech Pedersen

jope@berlingskemedi.dk

HERNING: Også fra udlandet er der interesse for Agromek. 1200 udenlandske gæster har på forhånd meldt deres ankomst, og flere ventes at dukke op på egen hånd.

Under den seneste Agromek for to år siden var der besøgt af i alt 45.248 gæster; heraf 5.650 fra udlandet.

Mange af de udenlandske gæster er inviteret af Agromeks udstillere, som benytter lejligheden til at invitere kunder, agenter, forhandlere og andre kontakter i håbet om at give eksporten et ekstra løft.

De udenlandske gæster kommer først og fremmest fra lande tæt på Danmark; Norge, Sverige, Finland, Tyskland og Storbritannien samt resten af Europa.

Der er dog også de, der rejser mange tusinde kilometer for at bruge nogle dage i Herning. Der kommer således gæster fra Canada, USA, Sydafrika, Thailand, Japan og Iran.

I alt er der mere end 40 lande på gæstelisten.

Agromek er åben fra tirsdag 25. november til og med fredag 28. november kl. 9-17.

Onsdag er der aftenåbent til kl. 20.

plejer. Nemlig at være synlige og have nogle relevante tilbud med til de mange landmænd,« siger direktør Erik Jacobsen, der dog også betragter messen som andet end bare en plat-

form for salg.

»Det jo en oplagt mulighed for at få en dialog med landmændene og møde dem i øjenhøjde,« siger direktøren.

Salgschef i Gørma, Karsten Hammer, ser med fortræstning frem til årets Agromek-messe, som åbner i dag.

Foto: Morten Dueholm